
CURS 0

**EL MEU PRIMER PROCEDIMENT
SANCIONADOR**

Introducció

- Existència de múltiples procediments sancionadors en funció de l'àrea material de què es tracti: tributari, tràfic, aigües, residus, urbanisme, seguretat social, medi ambient,...
- No obstant són d'aplicació a tots els tipus els **principis de la potestat sancionadora** que deriven de la pròpia Constitució Espanyola.

Principis de la potestat sancionadora (I)

Articles 127 a 133 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic i del procediment administratiu comú (LRJPAC)

- Legalitat
- Irretroactivitat
- Tipicitat
- Responsabilitat
- Proporcionalitat
- Prescripció
- Concurrència de sancions

Principis de la potestat sancionadora (II)

Articles 127 a 133 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic i del procediment administratiu comú (LRJPAC)

Legalitat

- Una norma amb rang de llei ha de reconèixer i atribuir expressament la potestat sancionadora a l'òrgan administratiu.

Irretroactivitat

- S'aplicaran les disposicions sancionadores vigents en el moment de produir-se els fets que constitueixin infracció administrativa.
- Les disposicions sancionadores produiran efecte retroactiu en quant afavoreixen al presumpte infractor.

Principis de la potestat sancionadora (III)

Articles 127 a 133 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic i del procediment administratiu comú (LRJPAC)

□ Tipicitat

- Les infraccions i sancions administratives han d'estar previstes i delimitades en una norma amb rang de llei. Per Reglament es podran introduir especificacions o graduacions sense que constitueixin noves infraccions i sancions, tampoc es podrà alterar la seva naturalesa o límits.
- Classificació de les infraccions com a lleus, greus i molt greus.
- Prohibició de l'aplicació analògica de les normes definidores d'infraccions i sancions.

□ Responsabilitat

- Només poden ésser sancionades per fets constitutius d'infracció administrativa les persones físiques i jurídiques que resultin responsables dels mateixos encara que sigui a títol de simple inobservança.
- Compatibilitat amb l'exigència de tornar a deixar la situació en el seu estat originari i reclamar danys i perjudicis.
- Responsabilitat solidària quan el compliment de l'obligació correspongui a diverses persones conjuntament.
- Responsables subsidiaris i solidaris per incompliment d'obligacions imposades per la llei que comportin el deure de prevenir la infracció comesa per altres.

Principis de la potestat sancionadora (IV)

Articles 127 a 133 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic i del procediment administratiu comú (LRJPAC)

- Proporcionalitat
 - Prohibició de la privació de llibertat.
 - La sanció pecuniària no pot resultar més beneficiosa per l'infractor que el compliment de les normes infringides.
 - Adequació de la sanció amb la gravetat de la infracció tenint especial atenció a l'existència d'intencionalitat o reiteració, naturalesa dels perjudicis causats i reincidència (durant un any comissió d'infraccions de la mateixa naturalesa declarades per resolució ferma).

Principis de la potestat sancionadora (V)

Articles 127 a 133 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic i del procediment administratiu comú (LRJPAC)

Prescripció

- Infraccions i sancions prescriuen d'acord amb la llei que les regulen. Si no es preveu:
 - Infraccions i sancions molt greus: 3 anys
 - Infraccions i sancions greus: 2 anys
 - Infraccions lleus: 6 mesos i sancions lleus: 1 any
- Còmput
 - Infraccions: des del dia en que es va cometre la infracció. S'interromp per l'inici del procediment sancionador (amb coneixement de l'infractor) i es reinicia si l'expedient està paralitzat més d'un mes per causa no imputable a l'infractor.
 - Sancions: des del dia següent en que adquireixi fermesa la resolució. S'interromp per l'inici del procediment d'execució (amb coneixement de l'infractor) i es reinicia si l'expedient està paralitzat més d'un mes per causa no imputable a l'infractor.

Concurrència de sancions (non bis in idem)

- Prohibició de sancionar els fets que ja hagin estat sancionats penal o administrativament si hi ha identitat de subjecte, fets i fonament.

Marc normatiu competencial pel procediment sancionador tipus

□ Estat:

- Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic i del procediment administratiu comú (LRJPAC). Articles 127 a 138.
- Reial decret 1398/1993, de 4 d'agost, pel qual s'aprova el Reglament de procediment per a l'exercici de la potestat sancionadora.

□ Catalunya

- Llei 26/2010, de 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya. Articles 102 a 106.
- Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat.

Principis del procediment sancionador tipus (I)

Articles 134 a 138 de la LRJPAC

- ❑ Garantia del procediment
 - Procediment establert per norma amb rang de llei o reglament.
 - Separació entre fase instructora i sancionadora encomanada a òrgans distints.
 - Prohibició d'imposar sanció sens el procediment previ.

- ❑ Drets del presumpte responsable
 - Notificació de fets, infraccions i sancions imputables.
 - Identitat de l'instructor, autoritat per imposar la sanció i norma que li atribueix la competència.
 - Formular al·legacions i utilitzar els mitjans de defensa admesos per l'OJ.
 - Resta de drets de l'article 35 de la LRJPAC.

Principis del procediment sancionador tipus (II)

Articles 134 a 138 de la LRJPAC

- Mesures de caràcter provisional
 - Únicament si la norma que regula el procediment ho proveu.
 - Sempre amb acord motivat.
 - Tendents a assegurar l'eficàcia de la resolució final.

- Presumpció d'innocència
 - El procediment sancionador respectarà la presumpció de no existència de responsabilitat administrativa fins que no es demostrï el contrari.
 - Els fets declarats provats per resolucions judicials penals fermes vincularan a les AAPP.
 - Els fets constatats per funcionaris amb condició d'autoritat formalitzats en document públic tenen valor probatori.
 - Es practican d'ofici o s'admetran a proposta del presumpte responsable quantes proves siguin adequades a la determinació dels fets i possibles responsabilitats.
 - Proves improcedents són aquelles que no alterin la resolució final a favor del presumpte responsable.

Principis del procediment sancionador tipus (III)

Articles 134 a 138 de la LRJPAC

- Resolució
 - Motivada
 - Resoldre totes les qüestions plantejades a l'expedient.
 - Prohibició d'acceptar fets diferents dels determinats en el curs del procediment.
 - Executiva des del moment en que posi fi a la via administrativa.
 - Es podran adoptar les disposicions cautelars precises per a garantir la seva eficàcia en tant no sigui executiva.

Qüestions generals del Reglament de procediment per a l'exercici de la potestat sancionadora (I)

□ Àmbit d'aplicació (art. 1)

- Administració General de l'Estat en matèries de competència exclusiva.
- CCAA en matèries de competència exclusiva de l'Estat.
- Administracions Locals en matèries de competència exclusiva de l'Estat.

(nota: realment només s'aplica en els casos en que no existeix una norma sectorial que reguli el procediment)

□ Exclusions (art. 1)

- Matèria tributària i ordre social, no obstant és supletori.
- Potestat disciplinària de l'Administració.
- Potestat disciplinària regulada al Reglament Penitenciari.

Qüestions generals del Reglament de procediment per a l'exercici de la potestat sancionadora (II)

- Imposició de sancions (art. 2)
 - Per a una infracció comesa s'haurà d'atribuir una sanció concreta i adequada.

- Transparència del procediment → Principi d'accés permanent (art. 3)
 - Dret dels interessats a conèixer l'estat de la tramitació.
 - Dret a accedir i obtenir còpies dels documents continguts en l'expedient.
 - Dret a formular alegacions i a aportar els documents que s'estimin convenientes.
 - Exigència d'una tramitació successiva i ordenada dels documents, testimonis, actuacions, actes administratius, notificacions i demés diligències que s'hi practiquin.
 - Custòdia de tot l'expedient sota la responsabilitat de l'òrgan competent.

Qüestions generals del Reglament de procediment per a l'exercici de la potestat sancionadora (III)

- Règim, aplicació i eficàcia de les sancions administratives (art. 4)
 - Principi de tipicitat.
 - Retroactivitat de les disposicions sancionadores que afavoreixin al presumpte infractor.
 - Compensació de la sanció si s'han aplicat mesures cautelars.
 - Graduació de la sanció.
 - No admissió de més d'una sanció per uns mateixos fets, s'imposarà la sanció més greu.
 - Executivitat de les sancions quan la resolució sigui ferma en via administrativa.
 - Unitat de procediment per fets continuats: no es poden iniciar nous procediments per infraccions continuades en tant no sigui executiva la primera resolució sancionadora, excepte que es tracti d'un pla preconcebut.

Qüestions generals del Reglament de procediment per a l'exercici de la potestat sancionadora (IV)

- ❑ Concurrència de sancions (art. 5)
 - Non bis in idem.
 - Suspensió en casos de procediment sancionador per idèntics fets davant d'òrgans comunitaris europeus.
- ❑ Prescripció i arxiu de les actuacions (art. 6)
 - Infraccions i sancions molt greus: 3 anys
 - Infraccions i sancions greus: 2 anys
 - Infraccions lleus: 6 mesos i sancions lleus: 1 any
- ❑ Vinculació amb l'ordre penal (art. 7)
 - En qualsevol moment si els fets poden ser constitutius d'il·lícit penal es comunicarà a Ministeri Fiscal.
 - Si hi ha identitat de subjecte, fet i fonament suspensió de la via administrativa.

Qüestions generals del Reglament de procediment per a l'exercici de la potestat sancionadora (V)

- Reconeixement de responsabilitat o pagament voluntari (art. 8)
 - Resolució del procediment sens perjudici que es puguin interposar els recursos que procedeixin.
 - Es poden aplicar reduccions a la sanció proposada.

- Comunicació d'indicis d'infracció (art. 9)
 - Només opera entre òrgans administratius.

- Òrgans competents (art. 10)
 - Diferents en fase d'instrucció i resolució.

Procediments sancionadors tipus

- General (arts. 11 a 22)
 - Forma d'inici
 - Actuacions prèvies
 - Inici
 - Col·laboració i responsabilitat en la tramitació
 - Mesures de caràcter provisional
 - Instrucció
 - Actuacions i alegacions
 - Prova
 - Proposta de resolució
 - Audiència
 - Resolució
 - Efectes
 - Reparació i indemnització

- Simplificat o abreujat per a infraccions lleus (arts. 23 i 24)

Procediment sancionador general (I)

- Forma d'inici → sempre d'ofici per acord de l'òrgan competent per:
 - Pròpia iniciativa
 - Ordre superior
 - Petició raonada d'un altre òrgan
 - Denúncia de qualsevol persona identificada. No vincula a l'òrgan competent.

- Actuacions prèvies
 - De caràcter preliminar sempre que siguin per determinar si concorren les circumstàncies que justifiquin la iniciació i siguin dutes a terme per òrgans que tinguin atribuïdes les funcions d'investigació i inspecció o aquells en qui determini l'òrgan competent.

Procediment sancionador general (II)

- Inici → Acord d'incoació o acord d'iniciació + Plec de càrrecs.
Contingut obligatori:
 - Identificació de persona o persones presumptament infractores.
 - Fets que motiven la incoació, la seva possible qualificació i les sancions que corresponguin.
 - Instructor i secretari del procediment, si s'escau, i règim de recusació.
 - Òrgan competent per a la resolució de l'expedient i norma que li atribueixi la seva competència indicant possibilitat de reconèixer responsabilitat.
 - Mesures de caràcter provisional si les hi ha.
 - Indicació del dret a formular al·legacions i a l'audiència i els terminis per a seu exercici.

(nota: si no es formulen al·legacions a l'acord d'incoació el mateix tindrà caràcter de proposta de resolució)

Procediment sancionador general (III)

- Col·laboració interadministrativa i responsabilitat de l'instructor en la tramitació

- Mesures de caràcter provisional
 - Adoptar en qualsevol moment per l'òrgan competent per resoldre per acord motivat
 - Ajustar-se proporcionalment a l'objectiu que es persegueix

Procediment sancionador general (IV)

Instrucció

- Actuacions i al·legacions → 15 dies per al·legacions, aportar documents i proposar prova.
- Prova → si instructor ho considera s'obre el període de prova de no menys de 10 dies i no superior a 30 dies.
- Proposta de resolució
 - Es fixen de forma motivada els fets indicant-ne els provats i la seva qualificació jurídica
 - Determinació de la infracció i els seus responsables
 - Sanció que es proposa i les mesures provisionals si ho considera
 - O bé, no existència d'infracció o responsabilitat
- Audiència → 15 dies per al·legacions a proposta de resolució.

Procediment sancionador general (V)

□ Resolució

Abans de dictar-la, l'òrgan competent pot acordar la realització d'actuacions complementàries. Caldrà notificar-ho i es donarà nou termini de 7 dies per al·legacions. Es practicaràn en 15 dies.

- Motivada i congruent.
- Indicació dels recursos que es poden interposar en contra (termini i òrgan).
- Valoració de les proves practicades
- Persona/es responsable/es
- Infracció/ infraccions comeses
- Sanció/ sancions imposades
- No existència d'infracció o responsabilitat

- **Caducitat de l'expedient si han passat sis mesos des de la seva incoació (data de l'acord) sense recaure la resolució (data de rebuda de la notificació)** → demanar certificació de la caducitat. Es procedirà a l'arxiu de l'expedient.

Procediment sancionador general (VI)

- Efectes de la resolució
 - Si posa fi a la via administrativa serà immediatament executiva
 - Si no posa fi a la via administrativa no serà executives en tant no hagi recaigut resolució del recurs administratiu ordinari interposat.

- Reparació i indemnització → si la conducta sancionada a causat danys o perjudicis a l'Administració
 - Exigència a l'infractor de la reposició a l'estat originari de la situació alterada
 - Indemnització dels danys i perjudicis causats, quan la seva quantia hagi quedat determinada durant el procediment

Procediment sancionador simplificat o abreujat

- Per a infraccions lleus
- Iniciació igual que el procediment general
- Termini de 10 dies per a presentar al·legacions, documents, informacions, i si s'escau, proposar i practicar la prova
- Proposta de resolució (si aprecia que pot ser infracció greu o molt greu es passa a tramitar pel procediment general)
- Termini de 5 dies per al·legacions
- En el termini de 3 dies l'òrgan competent resoldrà el procediment

Caducitat: un mes per a resoldre des que es va iniciar

GRÀCIES PER LA VOSTRA ATENCIÓ

VICTÒRIA FLORENCIO
